PROGRAM PRACY KOŁA EKOLOGICZNEGO W ZESPOLE SZKÓŁ W SKRZESZEWIE W ROKU SZKOLNYM 2002/2003

Wstęp

W dobie gwałtownych zmian i szybkiego rozwoju cywilizacyjnego coraz większego znaczenia nabierają takie pojęcia jak ekologia, edukacja ekologiczna czy ochrona środowiska. Jesteśmy częścią przyrody, powinniśmy żyć z nią w zgodzie. Na skutek niszczącej działalności człowieka w zastraszającym tempie giną gatunki zwierząt i roślin od zarania dziejów istniejące na naszej planecie.

Aby uratować nasze środowisko, musimy uwrażliwiać na jego problemy przyszłe pokolenia. Właśnie na nauczycielach spoczywa ogromna odpowiedzialność za to, aby dzieci nauczyły się kochać przyrodę i chciały ja ratować.

Dlatego stworzyłam program edukacji ekologicznej adresowany do uczniów naszej szkoły.

Nadrzędnymi celami edukacyjnymi tego programu są:

- rozbudzanie potrzeby kontaktu z przyrodą
- uświadamianie odpowiedzialności za stan środowiska w najbliższej okolicy
- dostrzeganie zmian zachodzących w otaczającym środowisku oraz ich wartościowanie
- uczestnictwo w działaniach mających na celu ochronę i zapobieganie dewastacji środowiska
- ukazywanie możliwości współdziałania na rzecz ochrony środowiska
- prowadzanie obserwacji i doświadczeń mających na celu ocenę aktualnego stanu najbliższego środowiska
- poznanie niekorzystnych skutków ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze
- kształtowanie nawyków ekologicznego życia we własnym domu
- naukę poczucia własnej wartości i własnych możliwości
- doskonalenie integracji i współpracy w klasie oraz między klasami

<u>Treści programowe dotyczą następujących zagadnień:</u>

- wzajemne zależności i relacje między organizmami w poszczególnych ekosystemach
- wpływ człowieka na środowisko
- zapobieganie skutkom działalności człowieka w środowisku
- formy ochrony przyrody
- znaczenie środowiska naturalnego dla zdrowia człowieka

Przykładowe formy pracy:

- zajęcia warsztatowe w klasie i w terenie
- wycieczki tematyczne
- zajęcia indywidualne i w grupach 4-5 osobowych
- gry dydaktyczne doskonalące umiejętności i kształtujące nawyki proekologiczne
- spektakle
- doświadczenia
- konkursy, turnieje

Metody pracy aktywizujące pracę ucznia, oparte na:

- słowie
- obserwacji

Procedury osiągania celów:

- obserwacje w terenie
- pokazy
- doświadczenia i eksperymenty
- gry i zabawy dydaktyczne
- wywiady, ankiety, sondaże
- metody interaktywne (techniki edukacyjne) tj. burza mózgów, drzewo decyzyjne, inscenizacje, psychodramy, happeningi
- praca z książką
- praca z kartami pracy

- pogadanki
- spotkania z ciekawymi ludźmi
- tworzenie zielników, plakatów, albumów
- organizowanie konkursów ekologicznych, uroczystości szkolnych i innych czynności motywujących do działań proekologicznych

PROGRAM OPRACOWAŁY:

Katarzyna Dmowska Niemirka
Aneta Głogowska
Barbara Mazurczak
Marzena Prochacka
Izabela Mikołajczuk

Cykl problemowy	**Jednostka tematyczna**	**Cele edukacji; uczeń:**	**Zadania ucznia**	**Termin realizacji**	**Osoby odpowiedzialne**
Działania ekologiczne w moim domu, szkole i najbliższej okolicy	1. Poznajemy rezerwaty przyrody w mojej okolicy – Śnieżyczki w Repkach, Wydma Mołożewska nad Bugiem	* wyjaśnia pojęcie rezerwat * podaje rodzaje rezerwatów * uzasadnia konieczność utworzenia rezerwatu * rozpoznaje rzadkie i chronione gatunki roślin, drzew, krzewów, krzewinek * opisuje krajobraz rezerwatu * zauważa elementy świata zwierzęcego * dostrzega i wskazuje przejawy negatywnego i pozytywnego wpływu działalności człowieka na	* Wycieczka do rezerwatów * Uczniowie określają pojęcie rezerwat * Ustalają zasady zachowania się podczas wycieczki * Prowadzą obserwacje ogólne i przy pomocy lupy oraz lornetki * Zespoły wykonują zadania według otrzymanych instrukcji	Styczeń Luty lub Maj	M. Prochacka I. Mikołajczuk B.Mazurczak A. Głogowska

		życie rezerwatu, właściwie je wartościując			
	2.Parki narodowe i krajobrazowe jako najwyższa forma ochrony przyrody w Polsce – Nadbużański Park Krajobrazowy, Białowieski Park Narodowy	* wyjaśnia pojęcie park narodowy, park krajobrazowy * uzasadnia potrzebę tworzenia parków narodowych * opisuje świat roślinny i zwierzęcy, wymienia osobliwości przyrodnicze zwiedzanych parków * stosuje się do zasad zachowania na obszarach chronionych	* Wycieczka do Białowieskiego Parku Narodowego * Piesze i rowerowe wycieczki po terenie Nadbużańskiego Parku Narodowego * Uczniowie przechodzą oznakowanym szlakiem leśnym, poznają formy polodowcowe krajobrazu, świat roślinny i zwierzęcy	Maj Czerwiec Grudzień	K. Dmowska Niemirka E. Mitura D. Strus W. Kaługa B. Kurowska
	3.Poznajemy gatunki ginących roślin i zwierząt w moim regionie i na świecie	* rozpoznaje chronione gatunki roślin i zwierząt * zna ginące gatunki roślin i zwierząt	* Wykonanie gazetki informacyjnej o ginących gatunkach roślin i zwierząt	kwiecień Czerwiec	K. Dmowska Niemirka A. Głogowska B. Mazurczak W. Kaługa
	4.Założenie ogródka ekologicznego na terenie szkoły	* rozumie pojęcie ogródek ekologiczny * rozróżnia gatunki sadzonych roślin * uzasadnia potrzebę tworzenia ogródka jako formę harmonijnego współżycia człowieka z	* Wyznaczenie miejsca na ogródek ekologiczny i jego zagospodarowanie	Marzec	I. Mikołajczuk M. Prochacka

		przyrodą			
	5. Szkoła a środowisko przyrodnicze	* Zna pojęcie rośliny ozdobne * Wie, jakie znaczenie dla środowiska ma zasilanie nawozami naturalnymi * Wykonuje prace pielęgnacyjne roślin * Rozróżnia rośliny rosnące wokół szkoły	* Obserwacja roślin rosnących w szkole * Pielęgnacja roślin w klasie i wokół szkoły * Obserwacja poziomu próchnicy w glebie * Doświadczenie - hodowla rzeżuchy i fasoli jako wskaźnika różnego typu gleby * Sadzenie drzew i krzewów ozdobnych na podwórku szkolnym oraz prace pielęgnacyjne * Opieka nad zieleńcami i kwietnikami wokół szkoły *Obchody Dni Lasu i Zadrzewień- sadzenie drzewek w lesie w Repkach.	Marzec- - Kwiecień Październik Kwiecień -Maj	Wszyscy zaangażowani w pracę nad realizacją programu ekologicznego
	6. Obserwacja roślin i zwierząt w następujących ekosystemach: * łąka *las *sad *ogród	* Zna rolę lasu w przyrodzie (zapobieganie powodziom, ochrona przed hałasem i pyłami, produkcja tlenu, środowisko życia zwierząt) * Wie, jakie znaczenie mają lasy dla gospodarki człowieka (dostarczanie drewna dla przemysłu, grzybów i	*Organizowanie lekcji otwartych z zakresu ekologii dla rodziców *Obserwacja zmian zachodzących w różnych porach roku – wycieczki *Wycieczki do sadu i ogrodu ekologicznego * Warsztaty ekologiczne - rozpoznawanie roślin w różnych ekosystemach * Obserwacja	Listopad Kwiecień -Maj	K. Dmowska Niemirka D. Strus E. Mitura B. Kurowska Wszyscy zaangażowani w pracę nad realizacją programu ekologicznego W. Kaługa

		owoców, miejsce polowań, atrakcyjny obszar turystyczny) * Zna przyczyny zmniejszania się obszarów leśnych (wpływ przemysłu, wycinanie lasów, szkodniki, pożary) * Rozumie, że sztuczne nawozy i środki chemiczne niszczą środowisko, wie, co to znaczy ekologiczna żywność	wypalonej łąki – opis skutków wypalania * Prace plastyczne – plakaty promujące zdrową żywność * Spotkanie z leśniczym		A. Głogowska B. Mazurczak
Znaczenie wody w przyrodzie	7.Kryzys wodny na świecie	* podaje proporcje wód do lądów na kuli ziemskiej * uzasadnia, dlaczego tylko 3% zasobów wodnych nadaje się do zaspokojenia potrzeb ludzi, * podaje przykłady wykorzystania wody przez człowieka * wymienia sposoby oszczędzania wody w domu, uzasadnia, dlaczego powinniśmy oszczędzać wodę	* Zajęcia warsztatowe – uczniowie obserwują na globusie i mapie świata rozkład lądów i wód * Obliczają, ile wody zużywa uczeń w ciągu dnia, ile litrów zużyli wszyscy w klasie i w szkole * Giełda pomysłów związanych z hasłem „jak mogę oszczędzać wodę w domu”, wykonanie plakatu	Marzec Wg. Programu	K. Dmowska Niemirka B. Kurowska D. Strus E. Mitura

	8. Wodne zamiesza nie, czyli o zanieczyszcza niu i oczyszcza niu wody	* uzasadnia dlaczego woda głębinowa jest najlepsza do celów konsumpcyjnych * wymienia zabiegi, dzięki którym woda nadaje się do picia * opisuje drogę ścieków i etapy ich oczyszczania * uzasadnia konieczność budowy oczyszczalni ścieków i dbania o czystość wód * Wie jakie właściwości posiada woda deszczowa i śnieg, umie wyjaśnić do czego je wykorzystujemy	* Wycieczka do oczyszczalni ścieków w Repkach * Uczniowie poznają cały cykl uzdatniania wody oraz wędrówkę ścieków od kolektora zbiorczego, przez kolejne etapy oczyszczania, aż do zbiorników właściwego oczyszczania biologicznego * Uczniowie prowadzą obserwacje wpływu czystości wody na rozwój organizmów żywych- doświadczenia * Uczniowie porównują próbkę ścieków nieoczyszczonych z próbką oczyszczonych * Uczniowie prowadzą obserwacje mikroskopowe w pracowni szkolnej – badają zanieczyszczenia wód z rzek Bug i Myśla *Doświadczenia: jaka jest woda deszczowa, badania czystości śniegu, występowanie deszczy kwaśnych w naszej okolicy.	Kwiecień	B.Mazurczak A. Głogowska I. Mikołajczuk M. Prochacka

Ziemia	9. Ziemia – nasze wspólne dobro.	* wymienia przykłady naszych globalnych zagrożeń dla środowiska ziemi * opisuje przyczyny i skutki tych zjawisk * rozumie pojęcie „katastrofa ekologiczna” * opisuje negatywny wpływ katastrof ekologicznych na istoty żywe	* Zajęcia warsztatowe * Uczniowie prezentują przygotowane wcześniej materiały dotyczące globalnych zjawisk groźnych dla Ziemi * Prezentacja przykładów katastrof ekologicznych za pomocą filmów	Wrzesień Październik Kwiecień	B. Mazurczak A. Głogowska W. Kaługa
	10. 1- 31 października Dni Ochrony Przyrody 22 kwietnia – Dzień Ziemi.	* podaje propozycje działań na rzecz niesienia pomocy środowisku * podejmuje wybrane działania w Dniu Ziemi, mobilizuje innych do ich podjęcia	* Zespoły uczniowskie opracowują apel do szkoły, proponując podjęcie działań na rzecz ochrony Ziemi * Uczniowie rozwieszają plakaty propagujące obchody Dnia Ziemi * Biorą udział w konkursie ekologicznym zorganizowanym w szkole *Akcja „Posadź drzewko” * Turniej wiedzy ekologicznej * Opracowanie dekalogu młodego ekologa * Wykonanie plakatów- konkurs plastyczny		K. Dmowska Niemirka W. Kaługa A. Głogowska W. Kaługa A. Głogowska B. Mazurczak K. Dmowska Niemirka D. Strus B. Kurowska E. Mitura M. Prochacka I. Mikołajczuk

Oddychajmy zdrowym powietrzem	11. Rozwój cywilizacji i jego wpływ na środowisko	* wymienia przyczyny zanieczyszczeń powietrza	* Zajęcia warsztatowe; uczniowie dyskutują o rozwoju cywilizacji, odczytują doniesienia prasowe *Obserwacje zmiany w najbliższej okolicy wywołane przez środki transportu	Marzec Maj	M. Prochacka E. Mitura
	12. Najważniejsze zagrożenia cywilizacyjne: dziura ozonowa, kwaśne deszcze, efekt cieplarnia ny, zanieczyszcze nie powietrza	* podaje skutki zanieczyszczeń powietrza * wie co to jest dziura ozonowa * wie skąd się biorą kwaśne deszcze * rozumie skutki efektu cieplarnianego na kuli ziemskiej * podaje wpływ zanieczyszczeń powietrza i szkodliwości palenia tytoniu na zdrowie człowieka	* Założenie ogródka meteorologicznego do celów badawczych * Umieszczenie gazetki informacyjnej o powstaniu dziury ozonowej *Obserwacja pogody * Gry i zabawy dydaktyczne – elementy pogody * Systematyczne obserwacje powietrza (wygląd, zapach, dymy z kominów, kurz, spaliny) i przewidywanie skutków zanieczyszczeń * Spotkanie ze specjalistą i prelekcja na temat szkodliwości palenia papierosów,	Czerwiec	A. Głogowska B. Kurowska D. Strus E. Mitura K. Dmowska Niemirka
	13. Sposoby ich usuwania	* umie zaproponować sposoby zmniejszania zanieczyszczeń	* Preferowanie turystyki pieszej i rowerowej * Odwiedzanie miejsc atrakcyjnych		

		powietrza	pod względem turystycznym w najbliższym regionie * Gazetka z okazji Dnia Środowiska 5 czerwca Apel „Sąd nad papierosem”		
Pokonaj śmieci	14. Zaśmieco ny świat 15. Rady na nasze odpady	* bierze udział w działaniu na rzecz poprawy stanu środowiska lokalnego * wyjaśnia, dlaczego dzikie wysypiska są niebezpieczne * uzasadnia konieczność uczestniczenia w akcji „Sprzątanie Świata” * prowadzi obserwacje stanu zaśmiecenia badanego obszaru * dzieli się spostrzeżeniami z akcji * podaje przykłady zachowań prowadzących do zmniejszania ilości i objętości śmieci, starając się je stosować * segreguje śmieci w domu, i w szkole, wrzuca je do właściwych pojemników, zachęca do tego innych * wyjaśnia na czym polega zasada „3 x R”	* Uczniowie uczestniczą w zbieraniu śmieci w okolicy szkoły * Rejestrują dzikie wysypiska śmieci * Przygotowują sprawozdanie z przeprowadzonej akcji * Udział w akcji „Sprzątanie Świata” porządkowanie terenów zalesionych * Wykonywanie plakatów dotyczących korzystania z ekologicznych opakowań * Uczniowie oglądają różne rodzaje pojemników do segregacji śmieci, sygnalizują gdzie takich pojemników brakuje, składają wniosek o umieszczenie ich przy szkole * Biorą udział w segregacji odpadów * Przygotowują listę „Rady na odpady”	Wrzesień Kwiecień	Wszyscy zaangażowa ni w pracę nad realizacją programu ekologiczne go W. Kaługa A. Głogowska B. Mazurczak K. Dmowska Niemirka

		(reduce – recycle – reuse)			
SOS dla zwierząt	16. Pomagamy zwierzętom	* angażuje się w zbiórkę karmy potrzebnej zwierzętom * określa obowiązki spoczywające na właścicielach psów i kotów * wykazuje emocjonalny stosunek do niechcianych zwierząt * deklaruje niesienie pomocy zwierzętom bezdomnym, ptakom w okresie zimy *zna i rozpoznaje gatunki chronione zwierząt, wyjaśnia dlaczego należy potępiać kłusownictwo	* Wycieczka do schroniska zwierząt *Akcja „Mikołajki dla zwierząt”- zbieranie karmy i wyjście do lasu * Spotkanie z leśniczym i rozmowa na temat dokarmiania zwierząt leśnych i ptaków * Rozwieszenie karmników, obserwacja i rozpoznawanie ptaków przy karmniku * Konkurs czyje to ślady * Zakładanie budek lęgowych i ochrona miejsc lęgowych ptaków * Konkurs plastyczny i literacki „Nie będą głodne” * Udział w akcji „Bocian” *Konkurs plastyczny ,,Zwierzęta chronione w Polsce”	Październik-Marzec	W. Kaługa A. Głogowska B. Mazurczak K. Dmowska Niemirka D. Strus B. Kurowska E. Mitura M. Prochacka I. Mikołajczuk